ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା

Shrimad-Bhagavad-Gita / श्रीमद्भगवद्गीता

ରଚନା - ମହର୍ଷି ବ୍ୟାସ ଦେବ

Written by – Maharshi Vyasa Deva

ନିବେଦକ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

– Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡିଆ (ଅର୍ଥ ସହିତ)

Language – Sanskrit – Odia (with meaning)

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ନିବେଦକ,

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡା, ଓଡିଶା

prakash@scholarshoppe.com

ଷୋଡଶ ଅଧ୍ୟାୟ

(Chapter – 16)

ଦୈବାସୁରସମ୍ପଦ୍ୱିଭାଗଯୋଗ

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତା

।। ଷୋଡଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।।

।। ଅଥ ଷୋଡଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ । ଦୈବାସୁରସମ୍ପଦ୍ୱିଭାଗଯୋଗଃ ।।

। ଶ୍ରୀଭଗବାନୁବାଚ ।

ଅଭୟଂ ସତ୍ତ୍ୱସଂଶୁଦ୍ଧିର୍ଜ୍ଞାନଯୋଗବ୍ୟବସ୍ଥିତିଃ ।
ଦାନଂ ଦମଶ୍ଚ ଯଜ୍ଞଶ୍ଚ ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟସ୍ତପ ଆର୍ଜବମ୍ ।। ୧୬-୧।।

(ଶ୍ରୀଭଗବାନ କହିଲେ - ନିର୍ଭୟତା, ଅନ୍ତଃକରଣର ପୂର୍ଣ୍ଣନିର୍ମଳତା, ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ ପାଇଁ ଧ୍ୟାନଯୋଗରେ ନିରନ୍ତର ଦୃଢସ୍ଥିତି ଓ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଦାନ, ଇନ୍ଦ୍ରିୟଦମନ, ଭଗବାନ, ଦେବତା ଓ ଗୁରୁଜନମାନଙ୍କର ପୂଜା, ତଥା ଅଗ୍ନିହୋତ୍ର ଆଦି ଉତ୍ତମ କର୍ମ ଆଚରଣ ଏବଂ ବେଦ-ଶାସ୍ତ୍ରାଦିର ପଠନ-ପାଠନ ତଥା ଭଗବାନଙ୍କର ନାମ ଓ ଗୁଣ କୀର୍ତ୍ତନ, ସ୍ୱଧର୍ମପାଳନ ପାଇଁ କଷ୍ଟସହନ ଏବଂ ଶରୀର ତଥା ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଅନ୍ତଃକରଣର ସରଳତା, ... ।। ୧୬-୦୧ ।।)

ଅହିଂସା ସତ୍ୟମକ୍ରୋଧସ୍ତ୍ୟାଗଃ ଶାନ୍ତିରପୈଶୁନମ୍ ।
ଦୟା ଭୂତେଷ୍ୱଲୋଲୁପ୍ତ୍ୱଂ ମାର୍ଦବଂ ହ୍ରୀରଚାପଲମ୍ ।। ୧୬-୨।।

(କାୟମନୋବାକ୍ୟରେ କାହାରିକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର କଷ୍ଟ ନ ଦେବା, ଯଥାର୍ଥ ଓ ପ୍ରିୟ ବଚନ କହିବା, ନିଜର ଅପକାର କରୁଥିବା ଲୋକ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ କ୍ରୋଧ ନ କରିବା, କର୍ମରେ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଅଭିମାନ ତ୍ୟାଗ, ଚିତ୍ତଚଞ୍ଚଳତା ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, କାହାରି ନିନ୍ଦା ନ କରିବା, ସବୁ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଅହେତୁକ ଦୟା, ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କର ବିଷୟ ସହିତ ସଂଯୋଗ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେଥିରେ ଆସକ୍ତି ନ ହେବା, କୋମଳତା, ଲୋକାଚାର ଓ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଚରଣ କରିବା,.... ।। ୧୬-୦୨ ।।)

Not For Commercial Use

ତେଜଃ କ୍ଷମା ଧୃତିଃ ଶୌଚମଦ୍ରୋହୋ ନାତିମାନିତା ।
ଭବନ୍ତି ସମ୍ପଦଂ ଦୈବୀମଭିଜାତସ୍ୟ ଭାରତ ।। ୧୬-୩।।

(ତେଜ, କ୍ଷମା, ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ବାହ୍ୟଶୁଦ୍ଧି, ଏବଂ କାହାରି ଠାରେ ବି ଶତ୍ରୁଭାବ ନ ରଖିବା ଓ ନିଜଠାରେ ପୂଜ୍ୟତା-ଅଭିମାନର ଅଭାବ ବା ନିଜକୁ ବଡ ମନେ ନ କରିବା – ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଏସବୁ ହେଉଛି ଦୈବୀ ସମ୍ପଦ ନେଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ପୁରୁଷଙ୍କ ଲକ୍ଷଣ ।। ୧୬-୦୩ ।।)

ଦମ୍ଭୋ ଦର୍ପୋଽଭିମାନଶ୍ଚ କ୍ରୋଧଃ ପାରୁଷ୍ୟମେବ ଚ ।
ଅଜ୍ଞାନଂ ଚାଭିଜାତସ୍ୟ ପାର୍ଥ ସମ୍ପଦମାସୁରୀମ୍ ।। ୧୬-୪।।

(ହେ ପାର୍ଥ ! ଦମ୍ଭ, ଗର୍ବ, ଅଭିମାନ, କ୍ରୋଧ, କଠୋରତା ଓ ଅଜ୍ଞାନ - ଏସବୁ ହେଉଛି ଆସୁରୀ ସମ୍ପଦ ନେଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ପୁରୁଷର ଲକ୍ଷଣ ।। ୧୬-୦୪ ।।)

ଦୈବୀ ସମ୍ପଦ୍ବିମୋକ୍ଷାୟ ନିବନ୍ଧାୟାସୁରୀ ମତା ।
ମା ଶୁଚଃ ସମ୍ପଦଂ ଦୈବୀମଭିଜାତୋଽସି ପାଣ୍ଡବ ।। ୧୬-୫।।

(ଦୈବୀ ସମ୍ପଦ ମୁକ୍ତିପ୍ରଦ ବା ନିର୍ବାଣଯୁକ୍ତ ଓ ଆସୁରୀ ସମ୍ପଦ ବନ୍ଧନକାରକ ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି । ଏଣୁ ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ତୁମେ ଶୋକ କର ନାହିଁ; କାରଣ ତୁମେ ଦୈବୀ ସମ୍ପଦ ନେଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଛ ।। ୧୬-୦୫ ।।)

ଦ୍ୱୌ ଭୂତସର୍ଗୌ ଲୋକେଽସ୍ମିନ୍-ଦୈବ ଆସୁର ଏବ ଚ ।
ଦୈବୋ ବିସ୍ତରଶଃ ପ୍ରୋକ୍ତ ଆସୁରଂ ପାର୍ଥ ମେ ଶୃଣୁ ।। ୧୬-୬।।

(ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଇହଲୋକରେ ଭୂତମାନଙ୍କର ସୃଷ୍ଟି ଅର୍ଥାତ, ମନୁଷ୍ୟମାନେ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର; ଗୋଟିଏ ଦୈବୀପ୍ରକୃତିର ଓ ଅନ୍ୟଟି ଆସୁରୀପ୍ରକୃତିର । ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଦୈବୀପ୍ରକୃତିର ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ତ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ କୁହାଯାଇସାରିଛି, ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ ଆସୁରୀପ୍ରକୃତିର ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ବିସ୍ତାରରେ ମୋଠାରୁ ଶୁଣ ।। ୧୬-୦୬ ।।)

Not For Commercial Use

ପ୍ରବୃତ୍ତିଂ ଚ ନିବୃତ୍ତିଂ ଚ ଜନା ନ ବିଦୁରାସୁରାଃ ।
ନ ଶୌଚଂ ନାପି ଚାଚାରୋ ନ ସତ୍ୟଂ ତେଷୁ ବିଦ୍ୟତେ ।। ୧୬-୭।।

(ଆସୁର ସ୍ୱଭାବର ମନୁଷ୍ୟମାନେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଓ ନିବୃତ୍ତି - ଏହି ଉଭୟକୁ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ଠାରେ ବାହ୍ୟ ଓ ଅନ୍ତଃ ଶୁଦ୍ଧି ନ ଥାଏ, କି ସେମାନଙ୍କର ଆଚରଣ ଶୁଦ୍ଧି ନ ଥାଏ, ତଥା ସେମାନଙ୍କ ଠାରେ ସତ୍ୟବାଦିତା ବି ନ ଥାଏ ।। ୧୬-୦୭ ।।)

ଅସତ୍ୟମପ୍ରତିଷ୍ଠଂ ତେ ଜଗଦାହୁରନୀଶ୍ୱରମ୍ ।
ଅପରସ୍ପରସଂଭୂତଂ କିମନ୍ୟତ୍-କାମହୈତୁକମ୍ ।। ୧୬-୮।।

(ସେହି ଆସୁର ପ୍ରକୃତିର ମନୁଷ୍ୟମାନେ କହନ୍ତି ଯେ, ଜଗତ କାହାର ଆଶ୍ରୟରେ ନାହିଁ, ଏସବୁ ଅସତ୍ୟ, ଓ ଈଶ୍ୱର ନାହାଁନ୍ତି; ଏହା କେବଳ ସ୍ତ୍ରୀ-ପୁରୁଷ ସଂଯୋଗରୁ ନିଜେ ନିଜେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି; ଅତଏବ କେବଳ କାମ ହିଁ ଏହାର କାରଣ । ଏହା ଛଡା ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ ।। ୧୬-୦୮ ।।)

ଏତାଂ ଦୃଷ୍ଟିମବଷ୍ଟଭ୍ୟ ନଷ୍ଟାତ୍ମାନୋଽଲ୍ପବୁଦ୍ଧୟଃ ।
ପ୍ରଭବଂତ୍ୟୁଗ୍ରକର୍ମାଣଃ କ୍ଷୟାୟ ଜଗତୋଽହିତାଃ ।। ୧୬-୯।।

(ଏହି ମିଥ୍ୟା ଜ୍ଞାନକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ସ୍ୱଭାବ ନଷ୍ଟ ହୋଇଗଲାଣି, ତଥା ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ମନ୍ଦ, ଯେଉଁମାନେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅପକାରୀ, ସେହି କ୍ରୂରକର୍ମା ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କର ସାମର୍ଥ୍ୟ କେବଳ ଜଗତର ବିନାଶ କରିବାକୁ ହିଁ ହୋଇଥାଏ ।। ୧୬-୦୯ ।।)

କାମମାଶ୍ରିତ୍ୟ ଦୁଷ୍ପୂରଂ ଦମ୍ଭମାନମଦାନ୍ୱିତାଃ ।
ମୋହାଦ୍-ଗୃହୀତ୍ୱାସଦ୍-ଗ୍ରାହାନ୍ପ୍ରବର୍ତନ୍ତେଽଶୁଚିବ୍ରତାଃ ।। ୧୬-୧୦।।

(ସେହି ଦମ୍ଭ, ମାନ ଓ ମଦଯୁକ୍ତ ମନୁଷ୍ୟମାନେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉ ନ ଥିବା କାମନାମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ କରି, ଅଜ୍ଞାନ ବଶତଃ ମିଥ୍ୟା ସିଦ୍ଧାନ୍ତମାନ ଗ୍ରହଣ କରି ଓ ଭ୍ରଷ୍ଟ ଆଚରଣ ଧାରଣ କରି ସଂସାରରେ ବିଚରଣ କରନ୍ତି ।। ୧୬-୧୦ ।।)

Not For Commercial Use

ଚିନ୍ତାମପରିମେୟାଂ ଚ ପ୍ରଲୟାନ୍ତାମୁପାଶ୍ରିତାଃ ।
କାମୋପଭୋଗପରମା ଏତାବଦିତି ନିଶ୍ଚିତାଃ ।। ୧୬-୧୧।।

(ତଥା ସେମାନେ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରହୁଥିବା ଅସଂଖ୍ୟ ଚିନ୍ତାକୁ ଆଶ୍ରୟ କରି ଏବଂ ବିଷୟଭୋଗ ପରାୟଣ ହୋଇ, "ଏତିକି ହିଁ ସୁଖ" ବୋଲି ମନେ କରନ୍ତି ।। ୧୬-୧୧ ।।)

ଆଶାପାଶଶତୈର୍ବଦ୍ଧାଃ କାମକ୍ରୋଧପରାୟଣାଃ ।
ଈହନ୍ତେ କାମଭୋଗାର୍ଥମନ୍ୟାୟେନାର୍ଥସଂଚୟାନ୍ ।। ୧୬-୧୨।।

(ଶତ ଶତ ଆଶା ପାଶରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଥିବା ସେହି ମନୁଷ୍ୟମାନେ କାମ-କ୍ରୋଧ ପରାୟଣ ହୋଇ ବିଷୟଭୋଗ ପାଇଁ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ବକ ଧନାଦି ସଂଗ୍ରହ କରିବାର ଚେଷ୍ଟାରେ ଲାଗିରହିଥାନ୍ତି ।। ୧୬-୧୨ ।।)

ଇଦମଦ୍ୟ ମୟା ଲବ୍ଧମିମଂ ପ୍ରାପ୍ସ୍ୟେ ମନୋରଥମ୍ ।
ଇଦମସ୍ତୀଦମପି ମେ ଭବିଷ୍ୟତି ପୁନର୍ଧନମ୍ ।। ୧୬-୧୩।।

(ସେମାନେ ଭାବନ୍ତି, "ମୁଁ ଆଜି ଏହା ପାଇଗଲି ଏବଂ ଏଥର ଏହି ମନୋରଥ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯିବ । ମୋ ପାଖରେ ଏତିକି ଧନ ଅଛି ଏବଂ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଏତକ ଧନ ମୋର ହୋଇଯିବ" ।। ୧୬-୧୩ ।।)

ଅସୌ ମୟା ହତଃ ଶତ୍ରୁର୍ହନିଷ୍ୟେ ଚାପରାନପି ।
ଈଶ୍ୱରୋଽହମହଂ ଭୋଗୀ ସିଦ୍ଧୋଽହଂ ବଲବାନ୍ସୁଖୀ ।। ୧୬-୧୪।।

("ସେହି ଶତ୍ରୁ ମୋ ଦ୍ୱାରା ନିହତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ମାରିଦେବି । ମୁଁ ଈଶ୍ୱର; ମୁଁ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟବାନ; ମୁଁ ସମସ୍ତ ସିଦ୍ଧିରେ ଯୁକ୍ତ, ବଳବାନ, ତଥା ସୁଖୀ" ।। ୧୬-୧୪ ।।)

Not For Commercial Use

ଆଢ୍ୟୋଽଭିଜନବାନସ୍ମି କୋଽନ୍ୟୋଽସ୍ତି ସଦୃଶୋ ମୟା ।
ଯକ୍ଷ୍ୟେ ଦାସ୍ୟାମି ମୋଦିଷ୍ୟ ଇତ୍ୟଜ୍ଞାନବିମୋହିତାଃ ।। ୧୬-୧୫।।
ଅନେକଚିତ୍ତବିଭ୍ରାନ୍ତା ମୋହଜାଲସମାବୃତାଃ ।
ପ୍ରସକ୍ତାଃ କାମଭୋଗେଷୁ ପତନ୍ତି ନରକେଽଶୁଚୌ ।। ୧୬-୧୬।।

("ମୁଁ ବିରାଟ ଧନୀ ଓ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ ବଂଶୀୟ । ମୋ ସମାନ ଆଉ ହେହି ନାହାଁନ୍ତି, ମୁଁ ଯଜ୍ଞ କରିବି; ଦାନ ଦେବି; ଓ ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦ କରିବି ।" ଏହିପରି ଭାବରେ ଅଜ୍ଞାନରେ ମୋହିତ, ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ବିଭ୍ରାନ୍ତଚିତ୍ତ, ତଥା ମୋହରୂପୀ ଜାଲରେ ଆବଦ୍ଧ ଓ ବିଷୟଭୋଗରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆସକ୍ତ ଆସୁର ସ୍ୱଭାବର ଲୋକେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅପବିତ୍ର ନରକରେ ପଡନ୍ତି ।। ୧୬-୧୫, ୧୬-୧୬ ।।)

ଆତ୍ମସମ୍ଭାବିତାଃ ସ୍ତବ୍ଧା ଧନମାନମଦାନ୍ୱିତାଃ ।
ଯଜନ୍ତେ ନାମଯଜ୍ଞୈସ୍ତେ ଦମ୍ଭେନାବିଧିପୂର୍ବକମ୍ ।। ୧୬-୧୭।।

(ନିଜେ ନିଜକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନେକରୁଥିବା ସେହି ଗର୍ବୀ ପୁରୁଷମାନେ ଧନ ଓ ମାନର ନିଶାରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ, କେବଳ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ନାମମାତ୍ର ଯଜ୍ଞମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଓ ଆଡମ୍ବରପୂର୍ବକ ଶାସ୍ତ୍ରବିଧି ବିନା ଯଜନ କରନ୍ତି ।। ୧୬-୧୭ ।।)

ଅହଂକାରଂ ବଲଂ ଦର୍ପଂ କାମଂ କ୍ରୋଧଂ ଚ ସଂଶ୍ରିତାଃ ।
ମାମାତ୍ମପରଦେହେଷୁ ପ୍ରଦ୍ୱିଷନ୍ତୋଽଭ୍ୟସୂୟକାଃ ।। ୧୬-୧୮।।

(ଅହଂକାର, ବଳ, ଗର୍ବ, କାମ ଓ କ୍ରୋଧ ପରାୟଣ ହୋଇ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନିନ୍ଦା କରୁଥିବା ସେହି ପୁରୁଷମାନେ ନିଜର ଓ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଶରୀରରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ଥିବା ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀରୂପୀ ମୋ ସହିତ ଦ୍ୱେଷ କରନ୍ତି ।। ୧୬-୧୮ ।।)

Not For Commercial Use

ତାନହଂ ଦ୍ୱିଷତଃ କ୍ରୂରାନ୍ସଂସାରେଷୁ ନରାଧମାନ୍ ।
କ୍ଷିପାମ୍ୟଜସ୍ରମଶୁଭାନାସୁରୀଷ୍ୱେବଯୋନିଷୁ ।। ୧୬-୧୯।।

(ସେହି ଦ୍ୱେଷ କରୁଥିବା ପାପାଚାରୀ ଓ କ୍ରୁରକର୍ମା ନରାଧମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ସଂସାରରେ ବାରମ୍ବାର ଆସୁରୀ ଯୋନିମାନଙ୍କରେ ହିଁ ନିକ୍ଷେପ କରେ ।। ୧୬-୧୯ ।।)

ଆସୁରୀଂ ଯୋନିମାପନ୍ନା ମୂଢା ଜନ୍ମନି ଜନ୍ମନି ।
ମାମପ୍ରାପ୍ୟୈବ କୌନ୍ତେୟ ତତୋ ଯାନ୍ତ୍ୟଧମାଂ ଗତିମ୍ ।। ୧୬-୨୦।।

(ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ସେହି ମୂଢ ଲୋକମାନେ ମୋତେ ନ ପାଇ ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତରରେ ଆସୁରୀ ଯୋନି ହିଁ ପାଆନ୍ତି; ତ'ଠାରୁ ବି ଅତି ନୀଚଗତି ପାଆନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ, ଘୋର ନରକରେ ପଡନ୍ତି ।। ୧୬-୨୦ ।।)

ତ୍ରିବିଧଂ ନରକସ୍ୟେଦଂ ଦ୍ୱାରଂ ନାଶନମାତ୍ମନଃ ।
କାମଃ କ୍ରୋଧସ୍ତଥା ଲୋଭସ୍ତସ୍ମାଦେତତ୍ତ୍ରୟଂ ତ୍ୟଜେତ୍ ।। ୧୬-୨୧।।

(କାମ, କ୍ରୋଧ ଓ ଲୋଭ – ନରକର ଏହି ତିନି ପ୍ରକାର ଦ୍ୱାର ହିଁ ଆତ୍ମାର ବିନାଶ କରନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ, ତାହାର ଅଧୋଗତି ଘଟାଇଦିଅନ୍ତି । ଅତଏବ ଏହି ତିନୋଟିକୁ ତ୍ୟାଗ କରିଦେବା ଉଚିତ ।। ୧୬-୨୧ ।।)

ଏତୈର୍ବିମୁକ୍ତଃ କୌନ୍ତେୟ ତମୋଦ୍ୱାରୈସ୍ତ୍ରିଭିର୍ନରଃ ।
ଆଚରତ୍ୟାତ୍ମନଃ ଶ୍ରେୟସ୍ତତୋ ଯାତି ପରାଂ ଗତିମ୍ ।। ୧୬-୨୨।।

(ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ନରକର ଏହି ତିନି ଦ୍ୱାରରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ପୁରୁଷ ନିଜର କଲ୍ୟାଣ ଆଚରଣ କରନ୍ତି । ଏହାଦ୍ୱାରା ସେ ପରମଗତି କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ଅର୍ଥାତ ମୋତେ ପାଆନ୍ତି ।। ୧୬-୨୨ ।।)

ଯଃ ଶାସ୍ତ୍ରବିଧିମୁତ୍ସୃଜ୍ୟ ବର୍ତତେ କାମକାରତଃ ।
ନ ସ ସିଦ୍ଧିମବାପ୍ନୋତି ନ ସୁଖଂ ନ ପରାଂ ଗତିମ୍ ।। ୧୬-୨୩।।

(ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ଶାସ୍ତ୍ରବିଧି ତ୍ୟାଗକରି ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ମନମୁଖି ଆଚରଣ କରେ, ସେ ସିଦ୍ଧି ପାଏ ନାହିଁ, କି ପରମଗତି ପାଏ ନାହିଁ, କି ସୁଖ ପାଏ ନାହିଁ ।। ୧୬-୨୩ ।।)

Not For Commercial Use

ତସ୍ମାଚ୍ଛାସ୍ତ୍ରଂ ପ୍ରମାଣଂ ତେ କାର୍ଯ୍ୟାକାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥିତୌ ।
ଜ୍ଞାତ୍ୱା ଶାସ୍ତ୍ରବିଧାନୋକ୍ତଂ କର୍ମ କର୍ତୁମିହାର୍ହସି ।। ୧୬-୨୪।।

(ତେଣୁ ଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରମାଣ ଅନୁସାରେ ଏହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ଅକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଏ । ଏପରି ଜାଣି ତୁମେ ଶାସ୍ତ୍ରବିଧି ଦ୍ୱାରା ନିୟତ କର୍ମ ହିଁ କରିବା ଉଚିତ ।। ୧୬-୨୪ ।।)

ଓଁ ତତ୍ସଦିତି ଶ୍ରୀମଦ୍-ଭଗବଦ୍-ଗୀତାସୂପନିଷତ୍ସୁ
ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାୟାଂ ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣାର୍ଜୁନସଂବାଦେ
ଦୈବାସୁରସମ୍ପଦ୍ୱିଭାଗଯୋଗୋ ନାମ ଷୋଡଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ୧୬।।

ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବା ଶ୍ଳୋକ ମାନଙ୍କର ଓଡିଆ ଅର୍ଥ, ଶ୍ରୀ ଜୟଦୟାଲ ଗୋୟନ୍ଦକ ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା "ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍-ଗୀତା" (ଗୀତା ପ୍ରେସ୍, ଗୋରଖପୁର୍, #1100, ISBN-81-293-0066-4) ଓଡିଆ ପୁସ୍ତକରୁ ନିଆଯାଇଛି ।

ଭୁଲ୍ ସୁଧାର ଯୋଗାଯୋଗ – prakash.pradhan@hotmail.com

Not For Commercial Use